

Sygn. akt VI U 280/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Ewa Milczarek

Protokolant – sekr. sądowy Sylwia Sawicka

po rozpoznaniu w dniu 30 maja 2017 r. w Bydgoszczy

na rozprawie

odwołania: A. L.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 9 stycznia 2017 r., znak: (...)

w sprawie: A. L.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o emeryturę

- 1) zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu A. L. prawo do emerytury od dnia(...)r.,
- 2) stwierdza, że organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji.

Na oryginale właściwy podpis.

UZASADNIENIE

Zaskarżoną decyzją Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił ubezpieczonemu A. L. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ust. Z 17.12.98 o emeryturach i rentach z FUS z uwagi na to, że zdaniem organu rentowego powód nie miał wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach. ZUS nie zaliczył powodowi żadnego okresu pracy w szczególnych warunkach gdyż ubezpieczony za okres zatrudnienia nie przedłożył świadectw wykonywania pracy w szczególnych.

W odwołaniu od tej decyzji powód wniósł o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury, bowiem pracował w szczególnych warunkach w (...) Zakładach (...) w okresie od 15.09.1971 r. do 28.04.1975r., w okresie od 5.05.1975 r. w (...) w B. i w okresie od 10.06.1976 r. do 29.02.1992 r. w Przedsiębiorstwie Produkcji i (...) w B.. jako mechanik samochodowy przy naprawie w kanałach remontowych pojazdów samochodowych oraz kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze dopuszczalnym powyżej 3,5 tony i powołał na te okoliczności dowód ze świadków. W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o jego oddalenie podtrzymując argumentację zawartą w uzasadnieniu zaskarżoną decyzję.

Sąd Okręgowy ustalił co następuje:

Ubezpieczony A. L., urodzony (...) zatrudnił się w (...), potem w (...) Zakładach (...) a potem w (...) Zakładach (...) na podstawie umowy o naukę rzemiosła, która trwała do 30.07.1974 r. W okresie nauki zawodu ubezpieczony pracował 3 dni w tygodniu a przez 3 dni uczył się w szkole przyzakładowej a od sierpnia 1974r. pracował na stanowisku mechanika samochodowego. Ubezpieczony korzystał z urlopu bezpłatnego w lipcu i sierpniu 1974 r., ale od września 1974 r. do 28.04.1975 r. pracował jako mechanik samochodowy, naprawiając samochody wyłącznie w kanałach remontowych. Ubezpieczony naprawiał głównie samochody osobowe w zakresie napraw podwozi, w których były skrzynie biegów, miski olejowe, tylne mosty. W (...) w T., ale z miejscem pracy w B., ubezpieczony zatrudnił się 5.05.1975 r. i do 15.05.1976 r. pracował jako mechanik samochodowy w kanałach remontowych. Tam też, jak w poprzedniej firmie, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał naprawy samochodów w kanałach remontowych. W (...) ubezpieczony nie korzystał z urlopów bezpłatnych. Następnie ubezpieczony zatrudnił się od 10.06.1976 r. w Przedsiębiorstwie Produkcji i (...) w B. i pracował tam do 29.02.1992r. jako kierowca samochodu ciężarowego a uprawnienia w tym zakresie zdobył w 1976 r. Od 4.08.1988 r. do 31.12.1989 r. ubezpieczony pracował za granicą w (...)jako kierowca wózka widłowego i poza tym okresem stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w firmie (...) pracował jako kierowca (...) o ciężarze powyżej 3,5 tony. Ubezpieczony złożył wniosek o emeryturę w dniu 14.12.2016 r.

dowód: dokumenty osobowe i świadectwa pracy w aktach osobowych, zeznania świadków T. S., E. C. i G. D., zeznania ubezpieczonego –e- protokół–płyta k.43 verte, wniosek w aktach rentowych.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów w aktach rentowych w postaci świadectwa pracy i świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach, których prawdziwości strony nie kwestionowały oraz zeznań świadków T. S., E. C. i G. D. i zeznań powoda. Sąd dał wiarę zeznaniom świadków, którzy pracowali razem z powodem w spornym okresie, co dawało podstawy do bezpośredniej obserwacji pracy powoda przez świadków zatrudnionych jako mechanicy.

Zeznania świadków były zgodne i uzupełniały się wzajemnie, tworzyły także z zeznaniami powoda spójną całość i dlatego Sąd dał wiarę zarówno zeznaniom świadków jak i zeznaniom powoda.

Z zeznań świadków i powoda wynika bezspornie, że powód w okresie od 1.09.1974 r.(od ukończenia nauki zawodu i z wyłączeniem okresu urlopu bezpłatnego) do 28.04.1975r., w okresie od 5.05.1975 r. do 15.05.1976 r. w (...) w B. pracował jako mechanik samochodowy przy naprawie w kanałach remontowych pojazdów samochodowych stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, co najmniej 8 godzin dziennie, wykonując prace o których mowa w dziale XIV p. 16 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z 7.02.83 w sprawie w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze oraz w okresie od 10.06.1976 r. do 29.02.1992 r.(z wyłączeniem okresu pracy za granicą) ubezpieczony pracował w Przedsiębiorstwie Produkcji i (...) w B. jako kierowca samochodu ciężarowego o ciężarze dopuszczalnym powyżej 3,5 tony wykonując prace o której mowa w dziale VIII p. 2 załącznika A.

Pozycja 16, działu XIV cyt. załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych. Pozycja 2 działu VIII załącznika A do prac w szczególnych warunkach zalicza pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony.

Sąd dokonał następnie oceny ustalonego stanu faktycznego w kontekście przepisów art.184 i 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

Zgodnie z treścią art. 184. ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32-34, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura, o której mowa w ust. 1, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego (art. 184 ust. 2)

Zgodnie z treścią art.32 ust. 1 cytowanej wyżej ustawy -ubezpieczonym urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1 (65 lat dla mężczyzn, 60 lat dla kobiet.) W myśl ustępu 2 art.32 cytowanej ustawy dla celów ustalenia uprawnień, o których mowa w ustępie 1, za pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach uważa się pracowników zatrudnionych przy pracach o znacznej szkodliwości dla zdrowia oraz o znacznym stopniu uciążliwości lub wymagających wysokiej sprawności psychofizycznej ze względu na bezpieczeństwo własne lub otoczenia. Przepisy rozporządzenia wykonawczego Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r, które nadal zachowały swoją moc na warunkach określonych w art. 32 ust. 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, mają zastosowanie do wszystkich pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 2 tego rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku, a okresy te stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Niemniej jednak należy wskazać, iż w przypadku, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczeń potwierdzających okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach z przyczyn od siebie niezależnych, art. 472 i 473 k.p.c. umożliwiają ustalenie tych okoliczności w drodze postępowania odwoławczego przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych. Zgodnie z powołanymi przepisami w postępowaniu w sprawach z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych każdy fakt mający wpływ na prawo do świadczenia lub jego wysokość może być dowodzony wszelkimi środkami, które sąd uzna za pożądane, a ich dopuszczenie za celowe. Zaliczenie nieudokumentowanych, spornych okresów pracy w szczególnych warunkach do stażu pracy uprawniającego do wcześniejszej emerytury wymaga dowodów niebudzących wątpliwości, spójnych i precyzyjnych. Nie ulega wątpliwości, że w postępowaniu o świadczenie emerytalno-rentowe dopuszczalne jest – jak wyjaśnił Sąd Najwyższy w uchwale z 27 maja 1985 r. (III UZP 5/85, LEX nr14635) – przeprowadzenie przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu jego likwidacji lub zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia.

Okres pracy w warunkach szczególnych można również ustalić w postępowaniu sądowym na podstawie akt osobowych pracownika.

W myśl § 4 ust.1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Skoro postępowanie dowodowe potwierdziło fakt pracy powoda w szczególnych warunkach o których mowa w dziale XIV pkt.16 załącznika A i dziale VIII pkt.2 załącznika A do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r., w okresach wymienionych we wcześniejszej części uzasadnienia i łączny okres tej pracy przekracza wymagany 15 letni okres takiej pracy, biorąc pod uwagę, że organ rentowy nie kwestionował spełnienia przez powoda pozostałych warunków uzyskania prawa do emerytury, Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję

i orzekł jak w punkcie 1 wyroku, przyznając prawo do emerytury od pierwszego dnia miesiąca w którym złożono wniosek emerytalny.

Na zasadzie art. 118 ust 1 a ustawy z 17.12.1998r. o emeryturach i rentach z FUS Sąd Okręgowy orzekł o braku odpowiedzialności organu rentowego za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji z uwagi na brak świadectwa wykonywania pracy w szczególnych warunkach oraz konieczność ustalania charakteru pracy ubezpieczonego na podstawie zeznań świadków.

SSO Ewa Milczarek